

SK

SK

SK

EURÓPSKA KOMISIA

Brusel, 22.3.2011

KOM(2011) 140 v konečnom znení

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE,
EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU
A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Zavedenie eura v Estónsku

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE,
EURÓPSKEJ CENTRÁLNEJ BANKE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU
A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Zavedenie eura v Estónsku

1. ÚVOD

Rada 13. júla 2010 rozhodla, že Estónsko splnilo potrebné podmienky na prijatie eura¹ a že jeho výnimka z účasti na jednotnej mene sa od 1. januára 2011 zrušuje.

Ako všetky členské štáty, ktoré prijali euro po prvej vlne prechodu v rokoch 1999 – 2002, Estónsko zaviedlo euro prostredníctvom tzv. koncepcie veľkého tresku, keď prijatie eura a prechod na hotovostné euro prebieha súčasne. Počas dvojtýždňového obdobia duálneho obehu, v rámci ktorého mali euro a estónska koruna štatút zákonného platidla, bolo možné postupne vyradiť bankovky a mince v dovtedajšej národnej mene. Úspešným prechodom sa znovu potvrdilo, že stačí krátke obdobie duálneho obehu, ak je takýto prechod riadne pripravený². Prevažná väčšina Estóncov (87 %) vnímala prechod na euro ako plynulý a efektívny³.

Toto oznámenie sa zaoberá najdôležitejšími aspektmi prechodu na euro, najmä prípravami prechodu na hotovostné euro, obdobím duálneho obehu, opatreniami prijatými na zabránenie neoprávnenému zvyšovaniu a nesprávnemu vnímaniu cien, cenovým vývojom a vnímaním cien a informovaním o eure. V prípadoch, keď je to potrebné, sa vyvodzujú závery, ktoré by mohli byť užitočné pri budúcich prechodoch na euro.

2. PRECHOD NA EURO

2.1. Prípravy prechodu na hotovostné euro

Prechod na hotovostné euro je pravdepodobne najviditeľnejším aspektom prechodu na inú menu, pretože sa dotýka v podstate všetkých finančných inštitúcií, podnikov a občanov. Efektívny priebeh tejto operácie závisí od riadneho zásobenia všetkých zainteresovaných strán hotovostným eurom a od kvalitnej prípravy bánk a podnikov na mimoriadne pracovné zaťaženie.

Na nahradenie estónskej hotovostnej koruny v obehu a na zabezpečenie potrebných logistických zásob si Estónska centrálna banka (Eesti Pank) požičala z Eurosystemu približne 45 miliónov eurobankoviek a z fínskej mincovne si prostredníctvom verejného obstarávania objednala približne 194 miliónov mincí (s estónskou národnou stranou).

¹ Rozhodnutie Rady 2010/416/EÚ z 13. júla 2010 v súlade s článkom 140 ods. 2 zmluvy o prijatí eura Estónskom od 1. januára 2011 (Ú. v. EÚ L 196, 28.7.2010, s. 24).

² Slovensko a Slovinsko mali takisto dvojtýždňové obdobie duálneho obehu, pričom Malta a Cyprus mali jeden mesiac. Členské štáty v rámci prvej vlny prijali euro v súlade s „madridským“ scenárom, podľa ktorého sa uplatňuje trojročné prechodné obdobie (jednoročné v Grécku).

³ Flash Eurobarometer 309, prieskum v teréne z januára 2011, k dispozícii na webovej stránke: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/flash_arch_en.htm.

Eesti Pank začala **predzásobovanie** (t. j. dodávanie eura v hotovosti do úverových inštitúcií pred prechodom na euro) euromincami v polovici septembra a eurobankovkami v polovici novembra. Všetky prepravy v rámci predzásobovania vrátane prepravy mincí a dodávok do bankomatov sprevádzala polícia, čo zabezpečovalo vysokú bezpečnosť. Do 10 komerčných bánk, ktoré podpísali zmluvy o predzásobení s Eesti Pank, boli dodané bankovky v celkovej hodnote 187 miliónov EUR (10,5 milióna kusov) a mince v celkovej hodnote 28 miliónov EUR (85 miliónov kusov), čo zodpovedá približne 23 % objemu bankoviek požičaných z Eurosystemu a 44 % objednaných mincí. Celková hodnota eurobankoviek dodaných v rámci predzásobovania do konca roka predstavovala 34 % celkovej hodnoty bankoviek estónskej koruny v obehu na konci októbra 2010, pričom celková hodnota mincí dodaných v rámci predzásobovania predstavovala trojnásobok hodnoty mincí estónskej koruny v obehu. Vysoký podiel mincí v rámci predzásobenia odráža posun hranice medzi množstvom bankoviek a mincí po zavedení eura (mince estónskej koruny sa nepoužívali tak často, ako sa používajú euromince).

Druhotné predzásobovanie (t. j. dodávanie eura v hotovosti z úverových inštitúcií podnikom a občanom pred prechodom na euro) euromincami sa začalo 15. septembra a eurobankovkami 1. decembra. Zmluvu o druhotnom predzásobení uzatvorilo s bankami približne 5 300 spoločností, ktorým bolo dodaných takmer 9 % hodnoty (18 % objemu) bankoviek a 52 % hodnoty (51 % objemu) mincí určených na tento účel. Pred dňom zavedenia eura bolo podnikom dodaných celkovo 14,4 % hodnoty hotovosti určenej na predzásobenie, čo je vysoká hodnota v porovnaní s väčšinou prechodov na euro po roku 2002. V Slovinsku predstavovalo druhotné predzásobenie len 2,4 % hodnoty hotovosti určenej na predzásobenie, pričom na Cypre a Malte to bolo len približne 1 %. Na Slovensku bolo naproti tomu v rámci druhotného predzásobenia dodaných 27,8 % hotovosti.

Druhotné predzásobovanie zahŕňalo aj 86 000 **balíčkov** euromincí **pre maloobchodníkov**⁴, ktoré pripravila spoločnosť prepravujúca finančnú hotovosť a zásobila nimi profesionálnych klientov, a to buď priamo alebo prostredníctvom bánk. V porovnaní s prechodmi na euro po roku 2002 ide o najvyšší predaný počet v absolútnych číslach a o druhý najvyšší v pomere k počtu obyvateľov. Poskytnutie dostatočného počtu balíčkov pre maloobchodníkov je dôležité na pomoc maloobchodníkom, aby mohli počas prechodného obdobia vydávať iba eurá.

Porovnateľne vysoká úroveň druhotného predzásobenia sa dosiahla napriek tomu, že estónske banky nevyužili nové zjednodušené pravidlá ECB týkajúce sa druhotného predzásobovania prijaté v júni 2008⁵. Podľa Eesti Pank a komerčných bánk to spôsobili viaceré faktory: a) z dôvodov súvisiacich s estónskymi právnymi predpismi banky nepovažovali peniaze blokované na zákazníckom účte za dostatočne istú zábezpeku (v prípade platobnej neschopnosti); b) banky považovali za jednoduchšie uplatniť tie isté pravidlá na všetky spoločnosti bez ohľadu na ich veľkosť, pretože v rámci štandardných pravidiel bolo možné druhotne predzásobovať aj malé spoločnosti, a takisto sa to považovalo za pružnejšie, pretože zjednodušený postup sa môže uplatniť iba počas posledných piatich kalendárnych dní pred prechodom na euro; c) a nakoniec sa z hľadiska informovania a komunikácie považovalo za ľahšie mať iba jeden druh dohody.

⁴ Boli dva druhy – s hodnotou 111 EUR (8 roliek s mincami) a s hodnotou 198 EUR (15 roliek s mincami).

⁵ Usmernenie ECB (ECB/2008/4) z 19. júna 2008, ktorým sa mení a dopĺňa usmernenie ECB/2006/9 o niektorých prípravách na prechod na hotovostné euro a o predzásobovaní a druhotnom predzásobovaní eurobankovkami a euromincami mimo eurozóny.

Komerčné banky okrem toho umožnili súkromným osobám od 1. decembra 2010 výmenu estónskych korún za euro v prevodnom kurze bez akéhokoľvek poplatku a bez akéhokoľvek obmedzenia⁶ vymieňanej sumy, a to vo všetkých pobočkách ponúkajúcich hotovostné služby. Táto služba bude pokračovať do konca júna 2011 a potom v obmedzenejšej sieti pobočiek do konca decembra 2011.

Estónske orgány objednali pôvodne 600 000 **minibaličkov** euromincí (42 mincí s nominálnou hodnotou 12,79 EUR).⁷, t. j. viac-menej jeden na domácnosť, ktoré boli v predaji v bankách a na poštách od 1. decembra. Minibaličky sú dôležité z viacerých dôvodov: a) pomáhajú občanom zoznámiť sa s novou menou; b) sú dôležitým nástrojom komunikácie a c) maloobchodníci nemusia počas prvých dní po prechode na euro vydávať toľko drobných. Minibaličky zaznamenali veľký úspech a iba počas prvých troch dní sa ich predalo 247 000. Následne bolo objednaných dodatočných 100 000 baličkov, čo sa potom ukázalo byť nepotrebné vzhľadom na to, že do 31. decembra sa predalo 510 000 baličkov, t. j. menej ako sa pôvodne objednalo. Toto potvrdzuje štandardné odporúčanie, že na uspokojenie dopytu je potrebné objednať približne jeden minibaliček na domácnosť.

Podľa prieskumu, ktorý uskutočnila Komisia, dva dni pred prechodom na euro⁸ veľká časť Estóncov už vlastnila euro v hotovosti: 50 % eurobankovky (62 % z ciest do zahraničia, 35 % z výmeny v banke v Estónsku) a 62 % malo euromince (63 % z ciest do zahraničia a 38 % vlastnilo minibaličky).

Predzásobovanie bánk a druhotné predzásobovanie podnikov a občanov v Estónsku bolo dobre pripravené a zorganizované.

Maloobchodníci v Estónsku boli pred dňom prechodu dostatočne vopred zásobení hotovostným eurom. Zahŕňalo to dodanie vysokého množstva baličkov s euromincami pre maloobchodníkov profesionálnym klientom, čo prispelo k pomoci maloobchodníkom pri vydávaní iba euromincí počas hotovostného prechodu.

Aj občania boli pred prechodom dostatočne vopred zásobení hotovostným eurom. Bezplatná výmena v komerčných bankách pred prechodom na euro bola v tejto súvislosti významnou iniciatívou a dobrým postupom. Dostatočne vysoké množstvo minibaličkov s euromincami okrem toho vydali a distribuovali banky a pošty, čo je dôležité na to, aby sa občania zoznámili s novou menou pred prechodom na ňu, ako nástroj informovania o prechode a na to, aby maloobchodníci nemuseli vydávať toľko drobných počas prvých dní prechodu.

2.2. Obdobie duálneho obehu

Estónsko si zvolilo dvojtyždňové obdobie duálneho obehu (1. – 14. januára).

Úprava 867 bankomatov prebehla v tejto krajine hladko a prakticky všetky vydávali eurobankovky 1. januára od prvej hodiny. Vydávali hlavne bankovky nižšej hodnoty (5 EUR, 10 EUR a 20 EUR), okrem bankomatov s historicky vyšším obratom, ktoré vydávali aj bankovky v hodnote 50 EUR. Všeobecné používanie bankoviek s nižšou hodnotou v

⁶ Z praktických dôvodov môže byť nutné vopred upozorniť na výmenu veľkých súm hotovosti.

⁷ Minibaličky sa predávali s menšou zľavou: 200 estónskych korún namiesto 200,12.

⁸ Flash Eurobarometer 308, 30. december 2010, k dispozícii na webovej stránke:
http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/flash_arch_en.htm.

bankomatoch bolo dôležité na to, aby sa maloobchodníkom neminuli drobné. Terminály na platbu kartou na mieste predaja v obchodoch boli upravené na euro včas pred otvorením obchodov 1. januára, ako aj IT systémy vo všeobecnosti. Medzibankové platby v eurách prebiehali plynule od prvého bankového dňa v roku.

Väčšina pobočiek bánk poskytovala hotovostné služby v sobotu 1. a v nedeľu 2. januára a pošty boli počas obdobia duálneho obehu otvorené sedem dní v týždni. Možnosť výmeny estónskej koruny v hotovosti za euro bez poplatkov na viac ako 180 poštách v celej krajine medzi 1. a 15. januárom bola dôležitým opatrením, ktoré uľahčilo obyvateľom prístup k výmene hotovosti, najmä v odľahlých a vidieckych oblastiach.

Preprava hotovosti prebiehala podľa plánu v úzkej spolupráci s políciou, čo zabezpečovalo vysokú bezpečnosť.

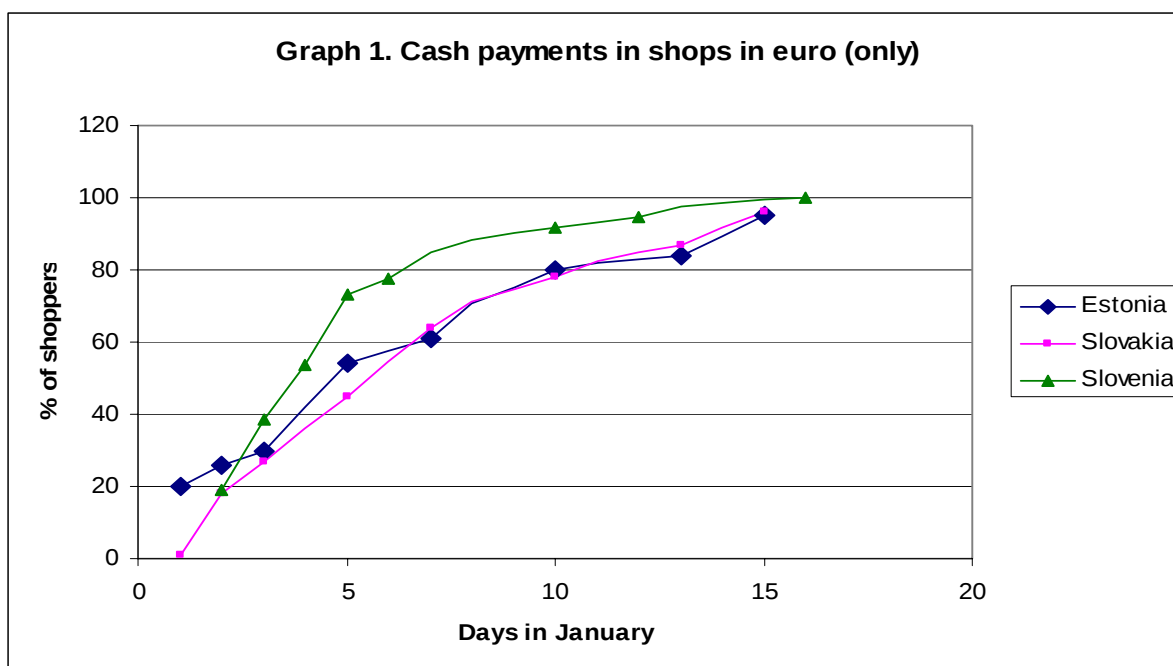
Množstvo zákazníkov, ktorí prichádzali do bánk cez víkend 1. – 2. januára, nebolo príliš vysoké, ale od pondelka 3. januára a počas celého obdobia duálneho obehu bol počet transakcií pri priehradkách približne troj- až päťnásobne vyšší ako zvyčajne, pričom najviac ich bolo zaznamenaných počas prvých dvoch pracovných dní v novom roku. Najvyššie hodnoty dosiahli transakcie pri priehradkách na poštách takisto počas prvých dvoch pracovných dní, t. j. 3. – 4. januára.

Vďaka starostlivej príprave zvládli banky a pošty dodatočné pracovné zaťaženie počas obdobia duálneho obehu dobre, aj keď sa počas prvých pracovných dní nového roka nedalo zabrániť vytváraniu radov čakajúcich. Z prieskumu Komisie uskutočneného 16. až 20. januára⁹ vyplýva, že 95 % z respondentov nemalo počas prvého januárového týždňa nijaký problém pri výmene estónskej koruny v hotovosti alebo pri výbere eura v hotovosti z bánk. Je to veľmi dobrý výsledok a lepší ako v prípade väčšiny nedávnych prechodov na euro¹⁰.

Graf 1 znázorňuje vývoj v oblasti platieb v hotovosti realizovaných iba v eurách počas obdobia duálneho obehu v Estónsku v porovnaní so Slovenskom a Slovinskom.

⁹ Flash Eurobarometer 309, k dispozícii na webovej stránke: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/flash_arch_en.htm.

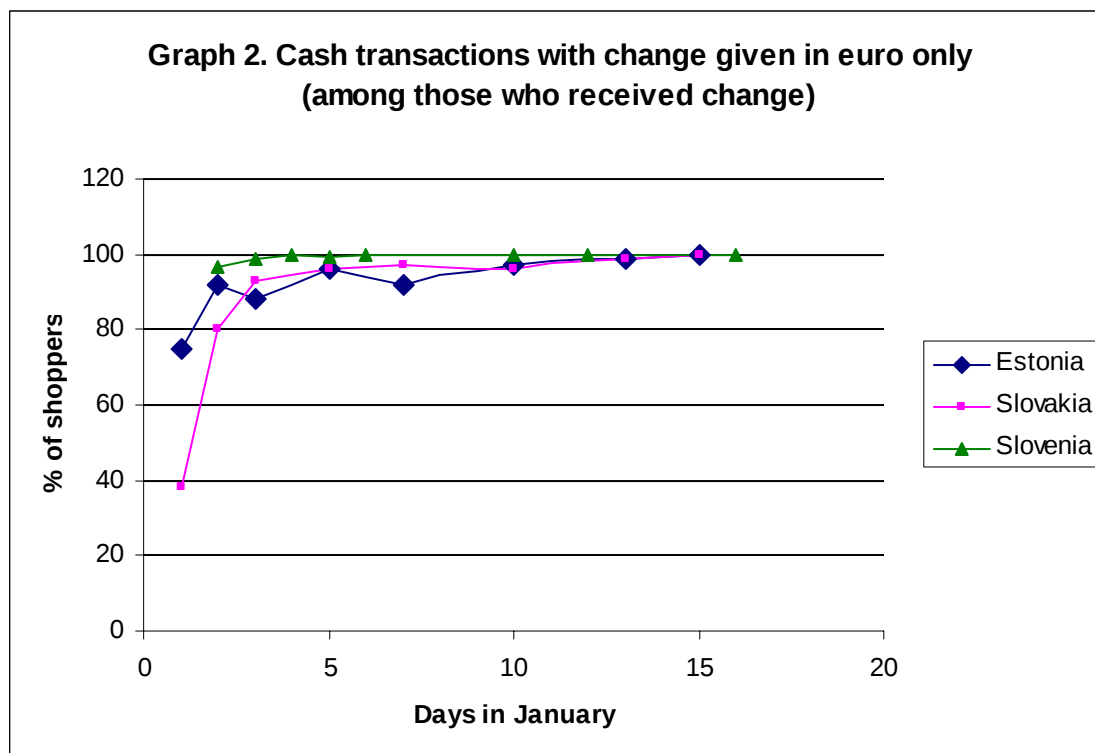
¹⁰ Na Slovensku to bolo 90 %, na Cypre 88 %, na Malte 85 % a v Slovinsku 96 %.

Porovnateľne vyšší podiel osôb (20 %), ktoré platili v hotovosti¹¹, už 1. januára platili v hotovosti iba eurom (keď sa otvorili brány veľkých reťazcov supermarketov). Dňa 5. januára väčšina (54 %) platila v hotovosti iba eurom a podiel platieb iba eurom v hotovosti potom do konca obdobia duálneho obehu kontinuálne rástol. Odhliadnuc od rýchlejšieho začiatku bol vývoj v oblasti platieb iba eurom v hotovosti viac-menej rovnaký ako v prípade predchádzajúceho prechodu na euro na Slovensku, bol však pomalší ako v Slovinsku (ako aj na Malte a Cypre, aj napriek ich jednomesačnému obdobiu duálneho obehu).

Maloobchodný sektor takisto zvládol výzvy prechodu na euro a manipuláciu s dvoma menami naraz dobre. Maloobchodníci dostali hotovostné euro a nebol zaznamenaný žiaden závažnejší problém s čakaním v radoch. Ako je znázornené na grafe 2, už 1. januára vydávali maloobchodníci v 75 % prípadov všetkých hotovostných transakcií iba euro. V nedeľu 2. januára sa tento podiel rýchlo zvýšil na 92 % (keď bolo otvorených veľa veľkých obchodov). V pondelok 3. januára sa tento podiel mierne znížil na 88 %, ale nasledujúci deň sa znovu rýchlo zvýšil. Dôvod tohto dočasného poklesu nie je známy, no mohli ho spôsobiť malí maloobchodníci a/alebo maloobchodníci v odľahlých oblastiach, ktorí otvorili svoje obchody po víkende a neboli dostatočne dobre zásobení hotovostným eurom.

¹¹ Podľa uvedeného prieskumu platili približne tri štvrtiny zákazníkov v hotovosti a jedna štvrtina zákazníkov kartami.

Z prieskumu Komisie uskutočneného hneď po skončení obdobia duálneho obehu vyplýva, že veľmi veľká väčšina Estóncov (87 %) vníma prechod na euro ako plynulý a efektívny.

2.3. Stiahnutie starej meny z obehu

Značný podiel estónskych korún v hotovosti bol stiahnutý z obehu pred prechodom na euro. Do konca decembra 2010 sa znížila hodnota estónskych korún v obehu o približne 40 % v porovnaní s decembrom 2009 (z 9,7 miliardy na 5,8 miliardy EEK). Ďalších 4,1 miliardy estónskych korún bolo stiahnutých v januári 2011, čím hodnota starej meny v obehu predstavovala 1,7 miliardy EEK (približne 340 miliónov mincí a 35 miliónov bankoviek) alebo 18 % hodnoty v obehu v decembri 2009. Staré bankovky sa likvidujú (skartovávajú) a staré mince sa demonetizujú a predávajú ako kovový šrot.

Prechod na euro v Estónsku bol dobre pripravený a prebehol hladko.

Bankomaty a terminály na platbu kartou na mieste predaja boli upravené včas a banky a pošty zvládli dodatočné pracovné zaťaženie počas obdobia duálneho obehu dobre. Maloobchodníci zvládli výzvy prechodu na euro a manipuláciu s dvoma menami naraz dobre. Bol im dodaný dostatok hotovostného eura a veľká väčšina vydávala iba euro už od prvého dňa prechodu.

Pre budúce prechody by sa mal pripomenúť význam toho, aby maloobchodníci v záujme čo najrýchlejšieho stiahnutia starej meny z obehu vydávali iba euro.

Estónsky prechod na euro potvrdil skúsenosti z rôznych predchádzajúcich prechodov po roku 2002, že pri dobrej príprave stačí dvojtyždňové obdobie duálneho obehu.

3. ZABRÁNENIE NEOPRÁVENÉMU ZVYŠOVANIU A NESPRÁVNEMU VNÍMANIU CIEN

Estónska rada pre ochranu spotrebiteľov (CPB) monitorovala správne používanie duálneho zobrazovania cien, správne uplatňovanie pravidiel zaokrúhľovania a dohody o primeraných cenách.

S povinným **duálnym zobrazovaním cien** v estónskych korunách a v eurách sa začalo 1. júla 2010 a bude sa v ňom pokračovať do 30. júna 2011. Počas šiestich mesiacov roku 2010 skontrolovalo 25 inšpektorov CPB približne 4 250 podnikov a v 288 prípadoch udelilo pokutu (v celkovej hodnote takmer 12 000 EUR). Najčastejším zisteným nedostatkom bolo matematicky nesprávne zaokrúhľovanie, aj keď pritom išlo často iba o jeden eurocent. Druhým najčastejším nedostatkom bolo čiastočné neuvádzanie cien v eurách, po ktorom nasleduje používanie nesprávneho výmenného kurzu a neuvádzanie nijakých cien v eurách. Výsledky kontrol sa postupne zlepšili zo 47 % kontrolovaných podnikov vykazujúcich nedostatky v júli na 11 % v decembri.

CPB okrem toho uzavrela zmluvy s mimovládnymi organizáciami (konkrétne dôchodcami) a s miestnou správou v Tallinne o monitorovaní používania duálneho zobrazovania cien. Mimovládne organizácie skontrolovali spolu 980 podnikov a v septembri a decembri 2010 zistili nedostatky v 283 prípadoch.

Názvy podnikov, ktoré nesprávne realizujú duálne zobrazovanie cien, sú každý týždeň uverejňované na webovej stránke CPB.

Estónci sa všeobecne domnievajú, že duálne zobrazovanie cien je užitočným nástrojom uľahčujúcim porovnávanie cien a zvykanie si na myslenie v novej mene. V rámci prieskumu Komisie uskutočneného v januári¹² takmer 9 z 10 respondentov (88 %) považovalo duálne zobrazovanie cien za veľmi alebo skôr užitočné. Okrem toho sa 80 % respondentov domnievalo, že sa vždy (34 %) alebo vo väčšine prípadov (49 %) vykonáva správne, čo zodpovedá výsledkom nedávnych prechodov na euro.

Pokiaľ išlo o otázku prepočítavania cien, 59 % Estóncov malo dojem, že prepočet cien na eurá bol niekedy (38 %), často (13 %) alebo veľmi často (8 %) nepoctivý. Tento výsledok sa pohybuje medzi výsledkami predchádzajúcich prechodov s kritickejším postojom Slovincov a Cyperčanov a menej kritickými Malt'ami (zatiaľ čo názory Slovákov sa od seba líšili viac ako Estóncov – buď boli kritickejšie, alebo pozitívnejšie).

CPB monitoruje aj uplatňovanie **dohody o primeraných cenách**, ktoré sa začalo 28. augusta pod vedením estónskej obchodnej a priemyselnej komory. Táto dohoda sleduje líniu úspešných dobrovoľných iniciatív z predchádzajúcich prechodov na euro. Subjekty, ktoré dohodu podpísali (napr. maloobchodníci, finančné inštitúcie, miestne správy, internetové obchody atď.), sa zaviazali počas prechodu na euro bezdôvodne nezvyšovať ceny a dodržiavať pravidlá prechodu na euro. Tie subjekty, ktoré sa pripojili k dohode, majú právo používať nálepku s príslušným logom.

Do konca decembra sa k zmluve pridalo 526 subjektov vrátane 16 miestnych správ a logo sa používalo na viac ako 2 800 miestach ich predaja alebo činnosti, ako aj v ich reklame. Podľa estónskej obchodnej komory ide o najrozsiahlejšiu dobrovoľnú dohodu v rámci Estónska z hľadiska právnych subjektov, ktoré sú jej účastníkmi. Dohoda o primeraných cenách je veľmi

¹² Flash Eurobarometer 309.

dôležitou iniciatívou na zabránenie potenciálnemu neoprávnenému zvyšovaniu a nesprávnemu vnímaniu cien. V porovnaní s počtom miest predaja v Estónsku (približne 28 000) a so skúsenosťou z nedávnych prechodov na euro sa však zdá, že tento režim sa mohol vzťahovať na ešte viac subjektov¹³.

Do konca januára bolo CPB doručených 10 sťažností týkajúcich sa možného porušenia predpisov spoločnosťami, ktoré boli účastníkmi tejto dohody. V 4 prípadoch sa porušenie nezistilo, pričom 6 prípadov sa ešte neuzavrelo.

Estónsko uplatnilo duálne zobrazovanie cien a dohodu o primeraných cenách v súlade s odporúčaniami Komisie¹⁴. Orgány by mali aj naďalej zaistiť, aby boli všetky sťažnosti občanov riadne prešetrené, a mali by pokračovať v monitorovaní správneho uplatňovania dohody o primeraných cenách v období jej platnosti.

4. CENOVÝ VÝVOJ A VNÍMANIE CIEN

4.1. Cenový vývoj

Prechodu na euro predchádzalo obdobie rastúcej inflácie v Estónsku. V roku 2010 značne vzrástli najmä ceny energie a potravín a rozdiely v porovnaní so susednými krajinami alebo s celou eurozónou možno čiastočne vysvetliť zmenami v daňovej oblasti a silným hospodárskym oživením.

Pokiaľ ide o cenový vývoj po prechode na euro, z predbežných údajov vyplýva, že prechod mal skôr slabší vplyv na spotrebiteľské ceny v januári. Podľa estónskeho štatistického úradu sa index domácich spotrebiteľských cien z decembra 2010 v januári nezmenil. Najväčší zmierňujúci vplyv mali ceny elektrickej energie, tepla, palív a odevov a obuvi, čiastočne v dôsledku sezónnych faktorov. Podľa Estónskej centrálnej banky sa však ceny aktivít vo voľnom čase a športových aktivít, stravovania mimo domu a služieb pre domácnosť zvýšili značne nad úroveň z januára v predchádzajúcich rokoch. Ďalšia analýza vývoja cien súvisiaceho s prechodom na euro bude možná po uverejnení údajov HICP za prvé mesiace roku 2011.

4.2. Vnímanie cien

Z nedávneho prieskumu Komisie (z januára 2011)¹⁵ vyplýva, že väčšina Estóncov (55 %) si myslela, že euro zvýši infláciu v ich krajine (v porovnaní so 66 % Cyperčanov, 52 % Slovincov, 37 % Malt'ánov a 19 % Slovákov hneď po ich prechode na euro), zatiaľ čo iba 21 % bolo presvedčených, že vstup do eurozóny pomôže Estónsku udržať cenovú stabilitu.

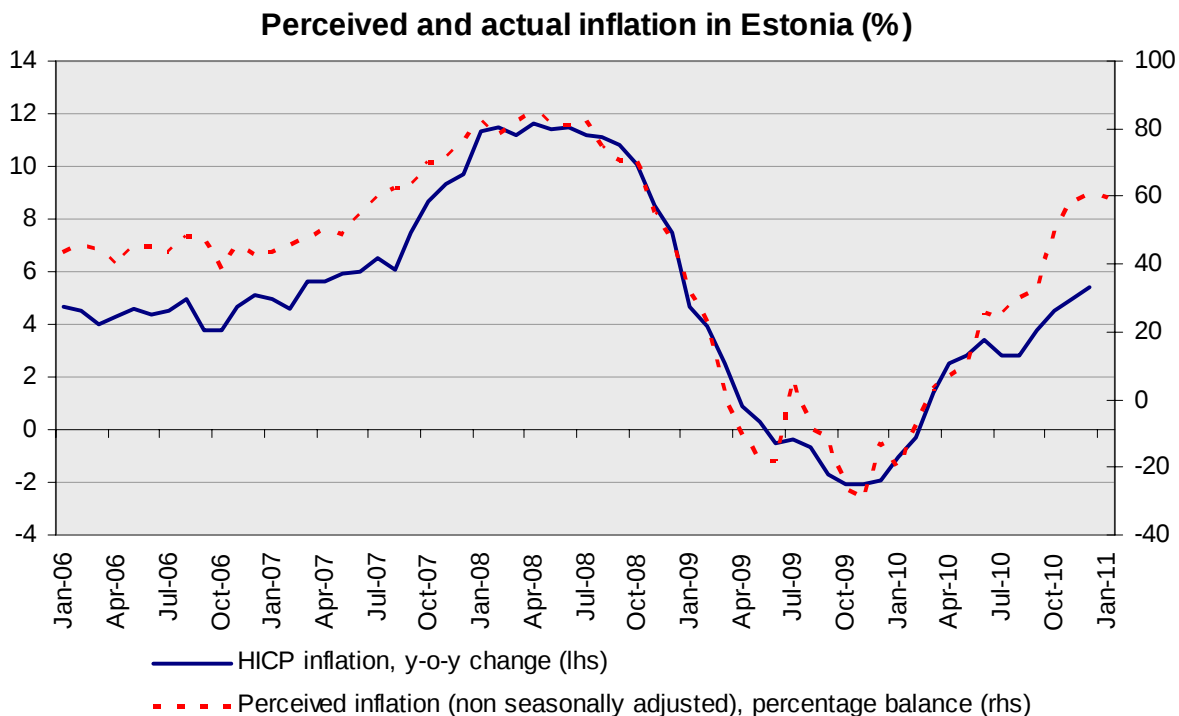
Prechod na euro sa uskutočňoval v čase, keď sa vnímaná miera inflácie neustále zvyšovala z jej historicky najnižšej úrovne v roku 2009. Vnímanie inflácie v Estónsku sa zvyčajne veľmi blíži HICP inflácii, no zdá sa, že vnímaná inflácia bola v druhej polovici roka 2010 vyššia ako skutočná inflácia (pozri nižšie uvedený graf). Z údajov získaných z januárového spoločného

¹³ Na Cypre sa do podobného režimu zapojilo približne 7 600 podnikov, na Malte približne 7 900 a na Slovensku približne 20 000 predajných miest.

¹⁴ Odporúčanie Komisie o opatreniach na zjednodušenie budúcich prechodov na euro, Ú. v. EÚ L 23, 26.1.2008, s. 30. Povinné duálne zobrazovanie cien by sa malo začať realizovať až po stanovení neodvolateľného pevného prepočítacieho koeficientu medzi Radou, a nie predtým.

¹⁵ Prieskum Flash Eurobarometer 309.

spotrebiteľského prieskumu vyplýva, že vývoj vnímanej inflácie sa naďalej vyznačuje rastom a po sezónnej úprave dosiahla vnímaná inflácia v januári 63,6 percentuálneho bodu, čo znamená zvýšenie v porovnaní s decembrovými 59,6 percentuálneho bodu (zo sezónne neupraveného pohľadu sa znížila zo 61,1 na 59,6). Vzhľadom na zvyšovanie HICP inflácie je zložité stanoviť konkrétny vplyv prechodu na euro na vnímanie inflácie.

5. INFORMOVANIE O EURE

Konečná verzia „Komunikačnej stratégie pre prijatie eura v Estónsku“, ktorú schválil národný výbor pre prechod na euro 15. marca 2010, obsahovala usmernenia týkajúce sa informačnej kampane o zavádzaní eura. Čo sa týka množstva, jej cieľom bolo zabezpečiť, aby 90 % všetkých osôb žijúcich v Estónsku bolo informovaných o všetkých praktických aspektoch prechodu na euro a aby 65 % podporilo jeho zavedenie.

Estónske orgány stanovili začiatok veľkej väčšiny rozsiahlych informačných aktivít po formálnom rozhodnutí Rady ECOFIN prijatom 13. júla 2010. Výnimkou bola webová stránka venovaná euru a niekoľko prezentácií a kontaktov so zástupcami tlače. Tempo týchto aktivít sa po skončení leta zrýchlilo, keď estónske orgány rýchle zrealizovali informačné plány, ktoré zahŕňali vyváženú kombináciu priamych kontaktov s obyvateľmi (napríklad priame zasielanie pošty, semináre, výstavy) a masmediálnych nástrojov (tlačových, rozhlasových a televíznych) a upozorňovali na praktické aspekty blížiaceho sa prechodu na euro. Estónske orgány sa riadili odporúčaním Komisie, podľa ktorého treba venovať osobitnú pozornosť zraniteľným skupinám, menšinám a podnikom. Cieľ týkajúci sa množstva poskytnutých informácií o prechode na euro sa dosiahol v dostatočnom predstihu pred dátumom prechodu. Cieľ týkajúci sa množstva obyvateľov podporujúcich prechod na euro v Estónsku sa dosiahol v januári 2011. Estónske orgány úzko spolupracovali s inštitúciami EÚ. Estónske orgány v roku 2005 podpísali dohodu o partnerstve s Európskou komisiou s cieľom posilniť a zracionalizovať

spoluprácu. Táto dohoda bola niekoľkokrát predĺžená a jej platnosť sa skončí na konci roka 2011.

Odkedy sa objavili prvé plány zaviesť euro, Komisia prispievala svojimi odbornými poznatkami v tejto oblasti. Na základe dohody o grante podpísanej medzi Komisiou a ministerstvom financií Estónska 13. júla 2010 Európska komisia poskytla finančnú pomoc na pokrytie až 50 % oprávnených nákladov na mzdy odborníkov v oblasti komunikácie, na masmediálne kampane, vnútroštátne prieskumy verejnej mienky a školenia a zasielanie pošty do domácností. Komisia financovala aj putovnú výstavu o eure v štyroch najväčších estónskych mestách (Tallinne, Narve, Tartu a Rakvere). Výstava pritiahla na týchto štyroch miestach viac ako 65 000 návštevníkov. Komisia organizovala aj semináre pre novinárov a vydávala tlačené publikácie.

Európska centrálna banka podporovala vnútroštátnu informačnú kampaň poskytovaním publikácií, organizovaním výstav a iných podujatí pre verejnosť a poskytovaním výraznej pomoci masmediálnej kampani.

Informačná kampaň v Estónsku prispela k zabezpečeniu hladkého prechodu na euro. Napriek trochu oneskorenému začiatku kampaň informovala včas o všetkých dôležitých praktických aspektoch zavedenia eura. Osobitná pozornosť sa venovala podnikom, menšinám a zraniteľným skupinám. Estónske orgány by mali zvážiť pokračovanie monitorovania vnímania aspektov súvisiacich s eurom a reagovať na ne v prípade potreby poskytnutím informácií.